

Аналіз ринку малини

ОКСАНА МАКАРЧУК, к.е.н., доцент кафедри
статистики та економічного аналізу

Види ринків і місце ринку малини

За економічним призначенням

- Ринок товарів
(продовольчий)

За характером продукції

- Ринок с/г
(плодоовочевої
продукції)

За рівнем конкуренції

- Досконала
конкуренція
(велика кількість
виробників;
обмежений
вплив окремого
виробника на
ціну;
стандартизована
продукція
(особливо для
заморожування))

За тривалістю функціонування

- Сезонний ринок
(частково
вирівнюється
тепличним
виробництвом та
імпортом)

За територіальним охопленням

- Національний
(свіжа,
заморожена)
- Світовий
(заморожена)

За формою реалізації

- Контракто-
спотовий (значна
частка контрактів
із переробниками
та експортерами;
• спотові закупівлі
в період пікового
збору).

Сегменти ринку малини

За продуктом (product-based segmentation)

- **Свіжа малина**
 - короткий термін зберігання;
 - локальні та регіональні ринки;
 - висока ціна, високі втрати.
- **Заморожена малина (IQF)**
 - основний експортний сегмент;
 - стандартизована якість;
 - домінує у B2B.
- **Перероблена малина**
 - пюре, концентрати, соки;
 - нижча ціна;
 - стабільний промисловий попит.

За типом споживача

B2C

кінцеві споживачі;
роздріб, ринки.

B2B

переробники;
експортери;
HoReCa;
харчова промисловість.

За технологією виробництва

Традиційне виробництво

Інтенсивне виробництво

Органічна малина
(преміальний нішевий сегмент)

За формою реалізації

Контрактна

Спотова

Контрактно-спотова
(домінуюча модель)

Ринкові тренди

Домінування замороженого сегменту

- зростаючий попит на IQF (англ. Individual Quick Freezing) у ЄС;
- стабільне використання в харчовій промисловості.

Посилення експортної орієнтації

- Україна як постачальник сировини;
- конкуренція з Польщею та Сербією;
- зростання вимог до якості та простежуваності.

Розширення контрактних відносин

- довгострокові контракти з переробниками;
- зниження цінових ризиків;
- прогнозованість доходів.

Зростання органічного сегменту

- преміальні ціни;
- високі вимоги до сертифікації;
- нішевий, але перспективний ринок.

Інвестиції в інфраструктуру

- охолодження;
- шокове заморожування;
- сортування та пакування.

Виклики галузі

1. Висока залежність від погодних умов

- весняні заморозки, літні посухи, зливи;
- значні коливання врожайності та якості

2. Цінова волатильність

- різкі падіння цін у пікові періоди збору;
- залежність від світових цін на заморожену малину;
- слабка переговорна позиція дрібних виробників.

3. Дефіцит сезонної робочої сили

- висока трудомісткість ручного збору;
- зростання витрат на оплату праці;
- міграція робочої сили за кордон.

4. Обмежена інфраструктура зберігання та переробки

- нестача холодильних потужностей;
- залежність від посередників і переробників;
- втрати якості при логістичних затримках.

5. Низький рівень контрактних відносин

- переважання спотової форми реалізації;
- відсутність довгострокових контрактів;
- нестабільність доходів виробників.

6. Висока міжнародна конкуренція

- домінування великих експортерів (Польща, Сербія, Чилі);
- тиск на ціни з боку глобального ринку;
- жорсткі вимоги імпортерів до якості та сертифікації.

7. Вимоги до стандартів і сертифікації

- необхідність GlobalG.A.P., органічної сертифікації;
- додаткові витрати для виробників;
- складність виходу на преміальні ринки.

8. Низький рівень технологічної модернізації

- застарілі сорти;
- недостатнє впровадження інтенсивних технологій;
- обмежений доступ до інвестицій.

9. Фрагментованість виробництва

- велика частка дрібних господарств;
- слабка кооперація;
- ускладнене формування великих товарних партій.

PROGRESS

Promoting Green Deal Readiness in
the Eastern Partnership Countries

Рис. 1. Основні країни-імпортери свіжої малини в світі у 2024 р., т

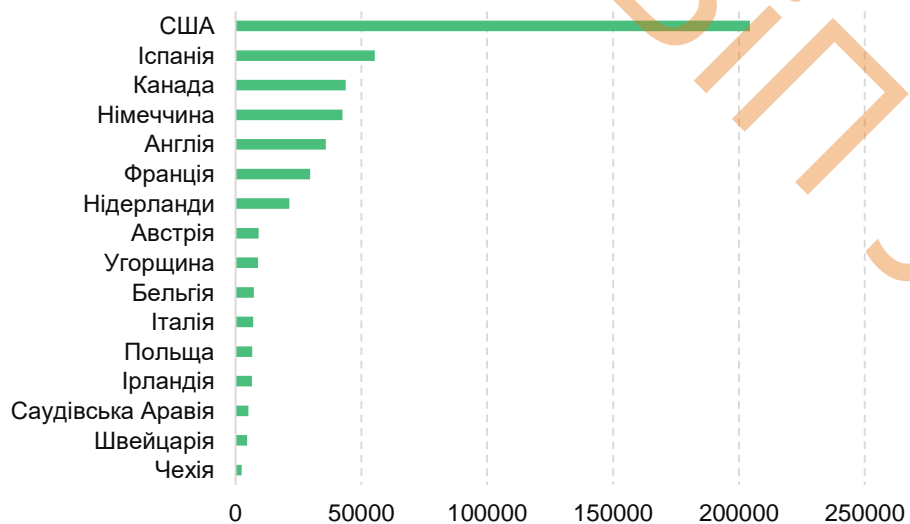
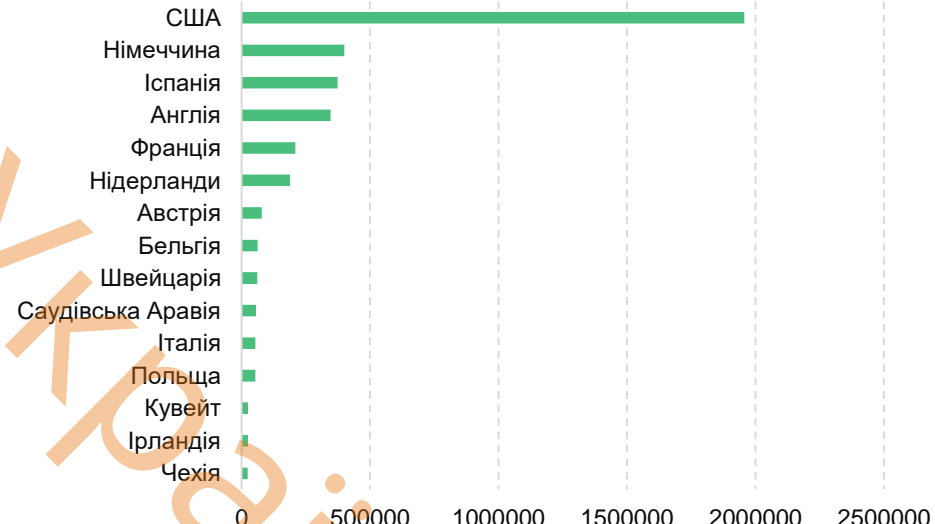

Рис. 2. Вартість імпорту свіжої малини основними країнами-імпортерами світу у 2024 р., тис. дол. США

Джерело: Побудовано за даними UN Comtrade data base, <https://comtradeplus.un.org/TradeFlowtrade>

Рис. 3. Основні країни-імпортери замороженої малини в світі у 2024 р., т

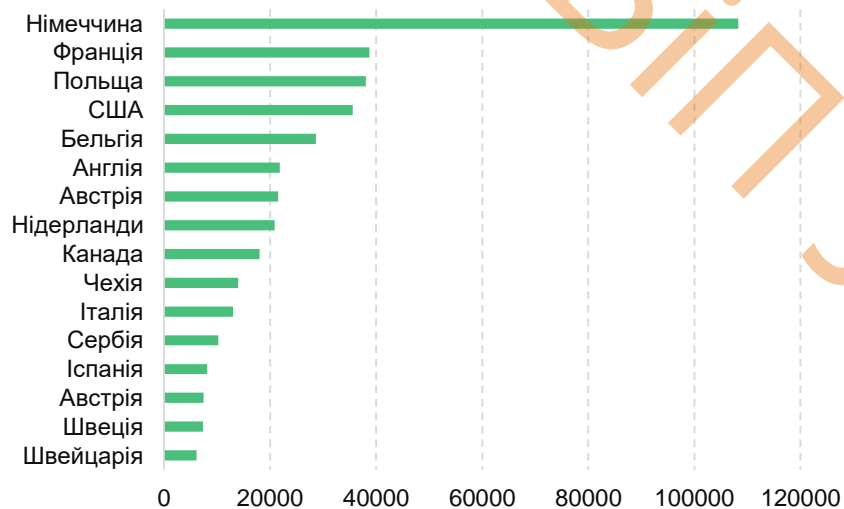
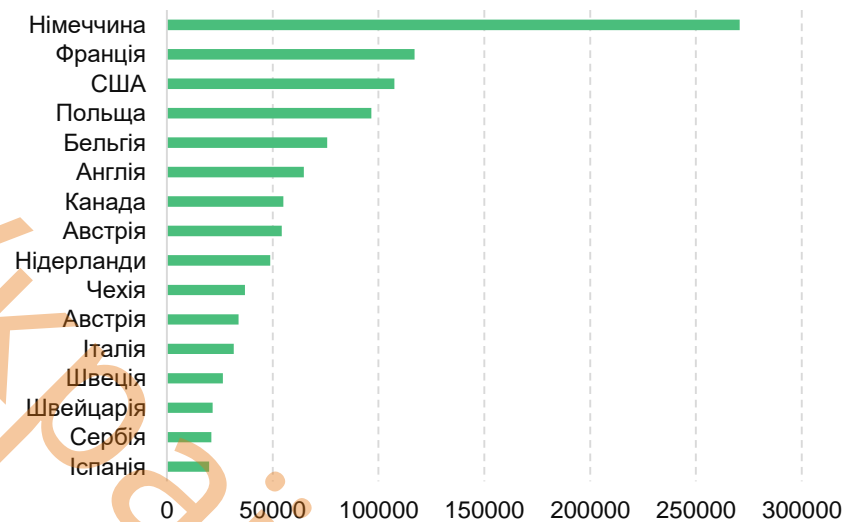

Рис. 4. Вартість імпорту замороженої малини основними країнами-імпортерами світу у 2024 р., тис. дол. США

Джерело: Побудовано за даними UN Comtrade data base, <https://comtradeplus.un.org/TradeFlowtrade>

Рис. 5. Основні країни-експортери свіжої малини в світі у 2024 р., т

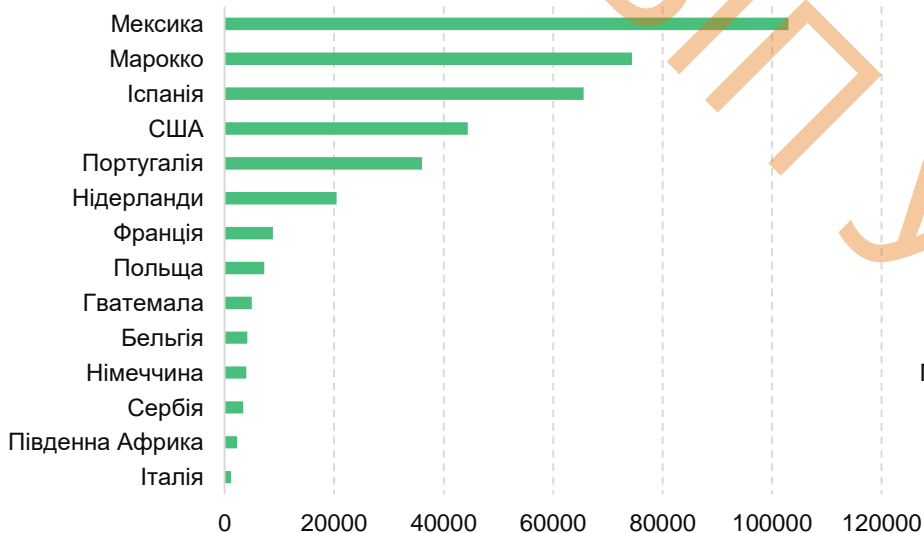
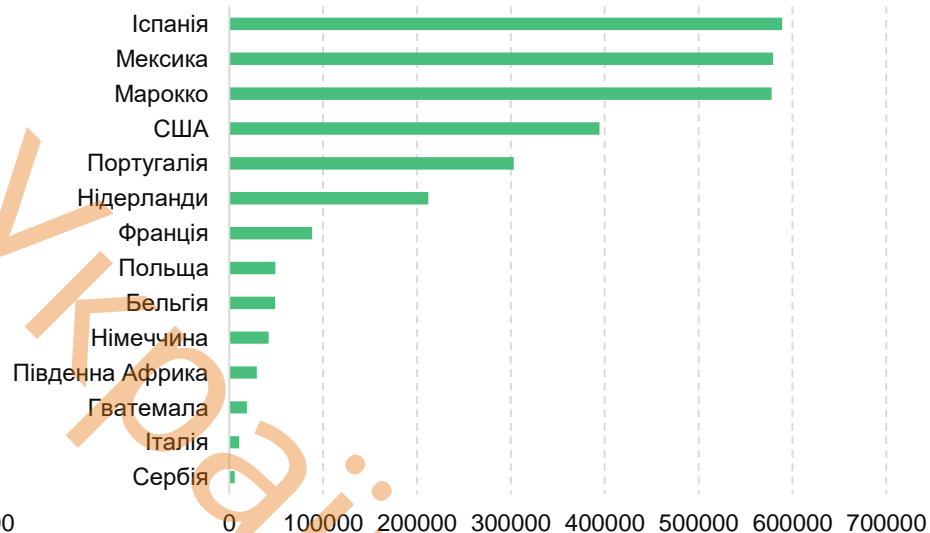
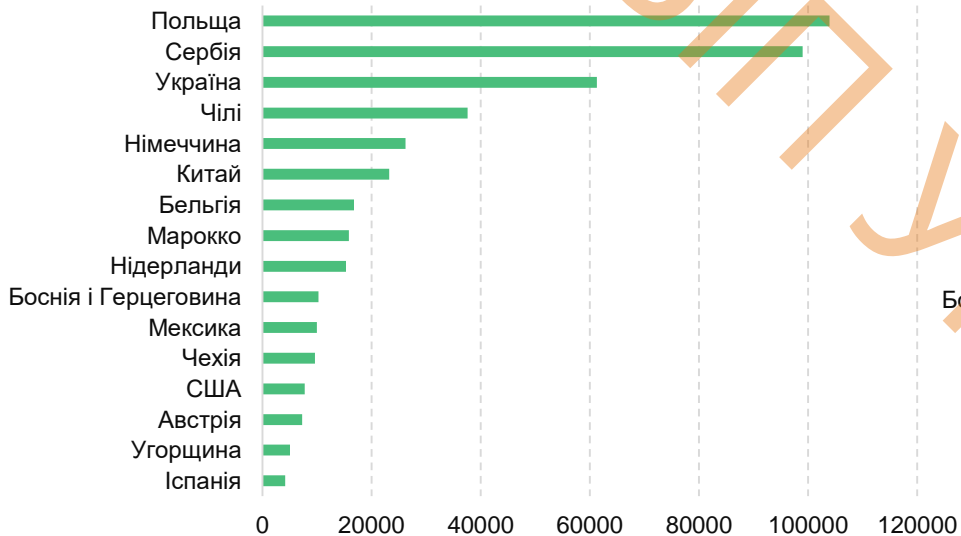

Рис. 6. Вартість експорту свіжої малини основними країнами-експортерами світу у 2024 р., тис. дол. США

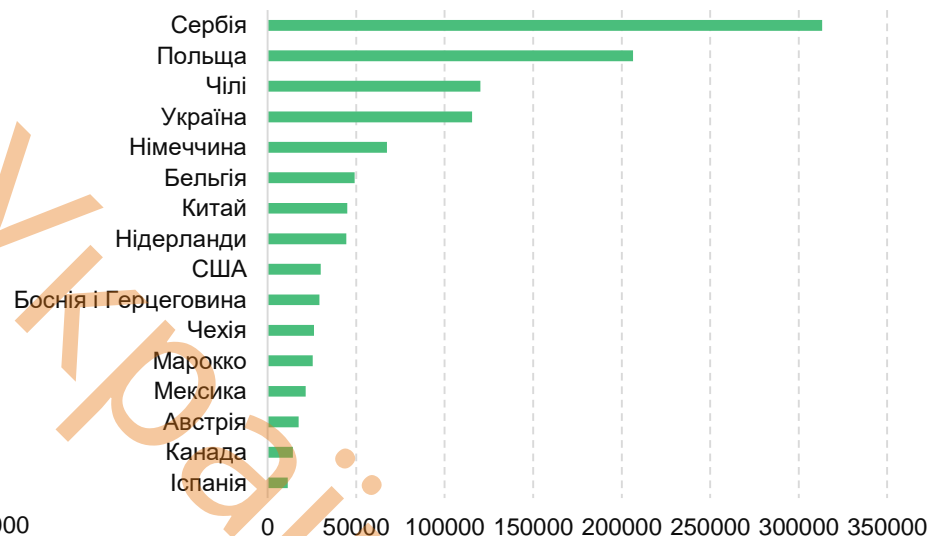

Джерело: Побудовано за даними UN Comtrade data base, <https://comtradeplus.un.org/TradeFlowtrade>

**Рис. 7. Основні країни-експортери
замороженої малини в світі у 2024 р., т**

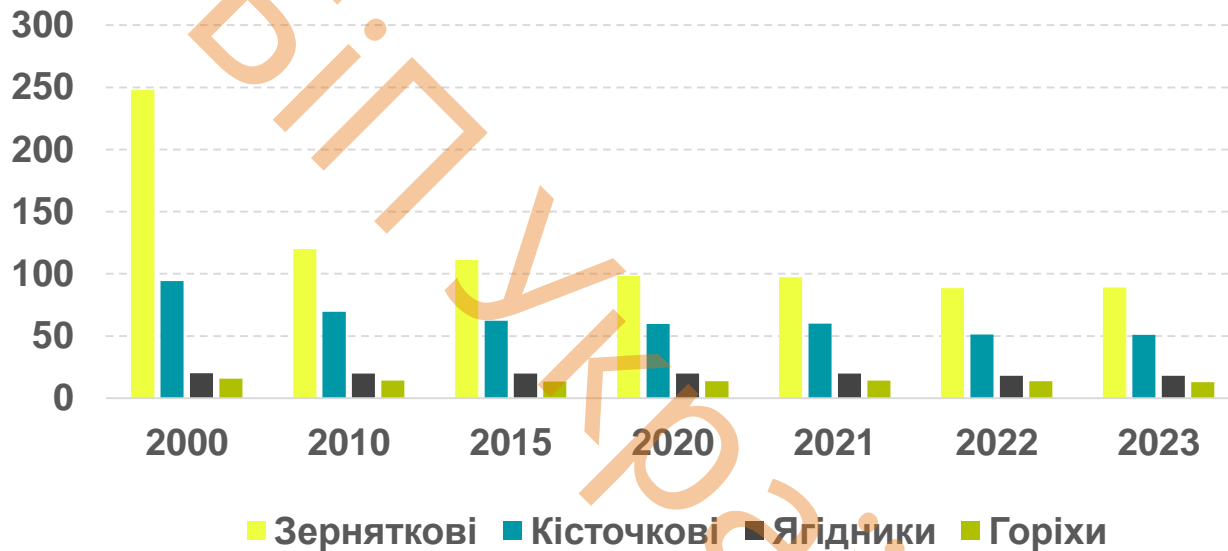

**Рис. 8. Вартість експорту замороженої малини
основними країнами-експортерами світу у 2024 р.,
тис. дол. США**

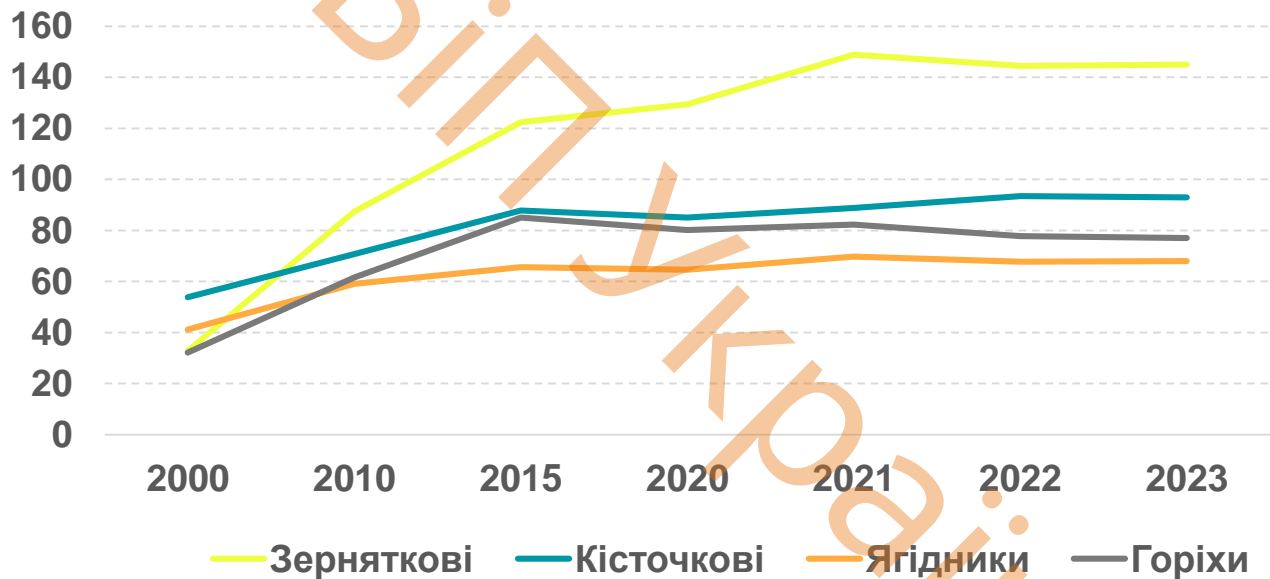
Джерело: Побудовано за даними UN Comtrade data base, <https://comtradeplus.un.org/TradeFlowtrade>

Рис. 9. Площа насаджень плодових та ягідних культур у плодоносному віці, тис. га

Джерело: Побудовано за даними Державної служби статистики України

Рис. 10. Динаміка урожайності плодкових та ягідних культур, ц/га

Джерело: Побудовано за даними Державної служби статистики України

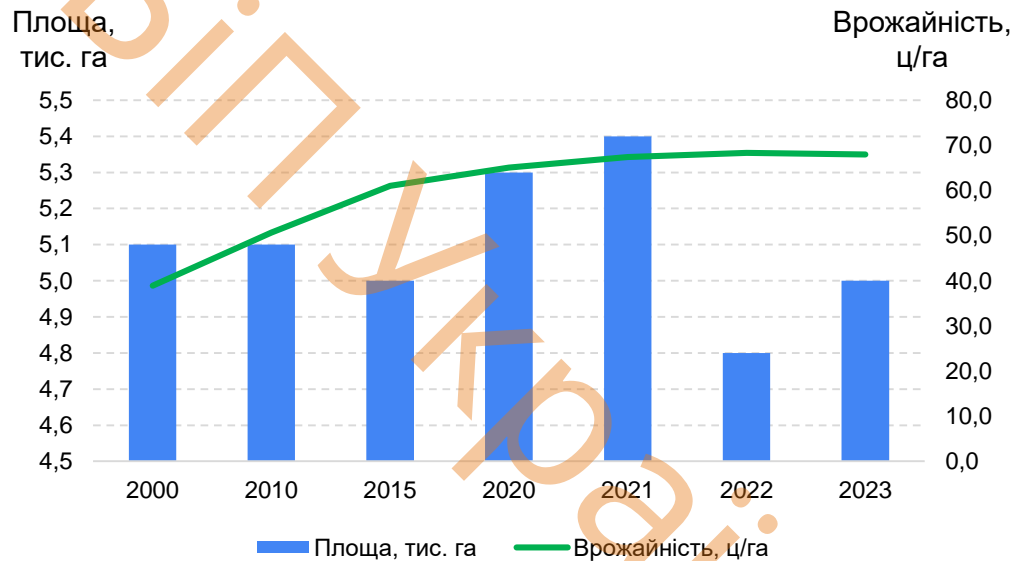
Табл. 1. Динаміка площ, врожайності та виробництва плодкових та ягідних культур за категоріями господарств України

Показник	2000	2010	2015	2020	2021	2022	2023
Площа насаджень плодоягідних культур у господарствах усіх категорій, тис. га							
у тому числі:	378	223,2	206	191	190,5	171,2	167
- частка підприємств,%	64,4	33,6	28,8	22,8	22,4	19,2	19,9
- частка господарств населення,%	35,6	66,4	71,7	77,2	77,6	80,8	80,1
Виробництво плодоягідних культур, тис. т							
у тому числі:	1452,6	1746,5	2152,8	2023,9	2235,1	1994,8	1995,9
- частка підприємств,%	18,2	16,4	19,1	16,8	20,8	17,7	19,8
- частка господарств населення,%	81,8	83,6	80,9	83,2	79,2	82,3	80,2
Урожайність у господарствах усіх категорій, ц/га	38,4	78,2	104,5	105,6	117,3	116,1	119
Урожайність у господарствах населення, ц/га	88,3	98,5	117,8	114	119,8	118,7	121

Табл. 2. Діяльність виробників плодючих культур – суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємства

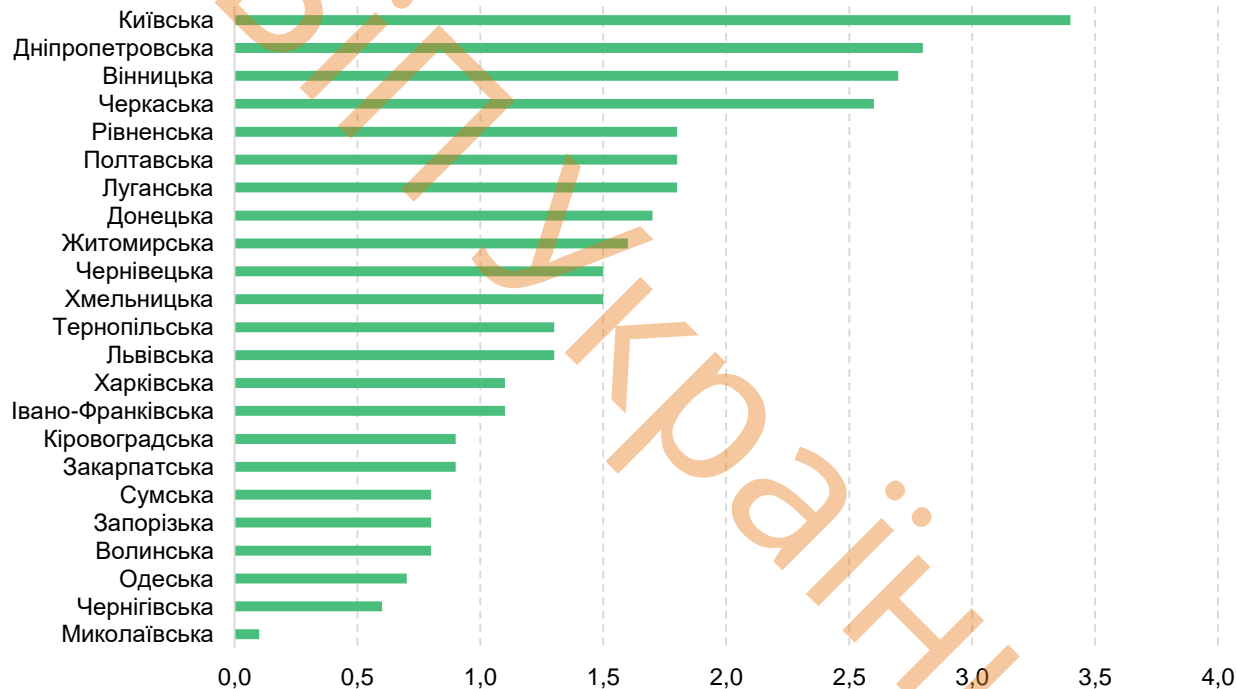
Показник	2015	2020	2021	2022
Виробництво зерняткових і кісточкових фруктів				
Кількість підприємств, одиниць:				
великі	-	-	-	-
середні	33	27	27	17
малі	812	885	827	608
- з них мікропідприємства	751	824	770	552
Рівень рентабельності операційної діяльності підприємств, %:				
великі	-	-	-	-
середні	49,6	8,5	-1,1	-17,2
малі	28,4	13,9	23,0	0,9
- з них мікропідприємства	15,6	19,1	17,8	4,6
Виробництво ягід, горіхів, інших плодівих дерев і чагарників				
Кількість підприємств, одиниць:				
великі	-	-	-	-
середні	4	6	9	11
малі	746	921	912	781
- з них мікропідприємства	729	893	879	753
Рівень рентабельності операційної діяльності підприємств, %:				
великі	-	-	-	-
середні	-	45,3	14,2	21,8
малі	-	16,6	27,4	8,5
- з них мікропідприємства	28,7	12,8	16,6	13,4

Рис. 11. Динаміка площ насаджень малини у плодоносному віці та їх врожайність

Джерело: Побудовано за даними Державної служби статистики України

Рис. 12. Обсяг виробництва малини за регіонами України у 2022 р., тис.т

Джерело: Побудовано за даними Державної служби статистики України

Рис. 13. Обсяг виробництва малини у розрізі підприємств та господарств населення за регіонами України у 2023 р., тис.ц

Джерело: Звіт по Україні для результату 1. Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» для результату I Підсумки PROGRESS в розробці національної програми адаптації до зміни клімату та підвищення стійкості сільського господарства, плідництва та ягідництва, Київ, 2025.

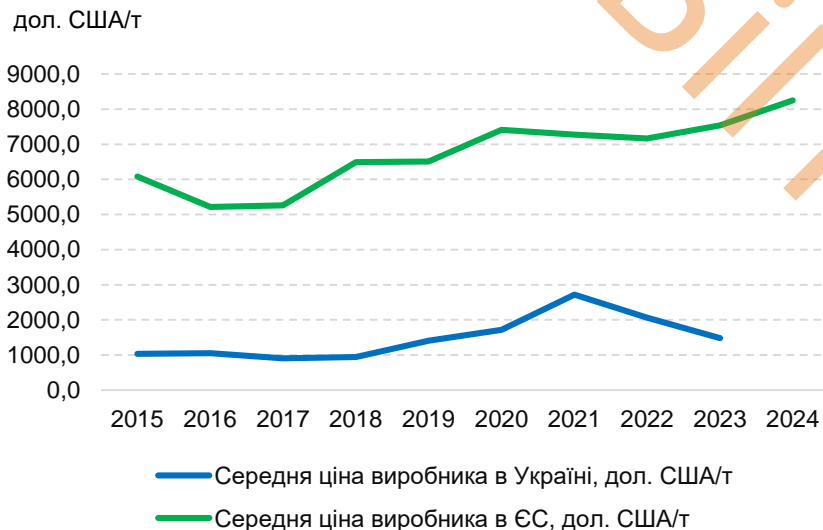
Табл. 3. Динаміка експорту малини (HS 081010) з України за 2022-2024 рр.

Товар	Експорт з України, тис.т	Вартість експорту з України, тис. дол. США	Експорт з України до ЄС, тис.т	Частка ЄС в експорті України, %	Частка України в імпорті до ЄС, %	Топ-3 країни імпортери	Топ-3 імпортерів серед країн ЄС
2022							
Малина свіжа (HS 08102010)	0,47	1160,63	0,41	100,00	0,84	Польща, Нідерланди, Бельгія	Польща, Нідерланди, Бельгія
Малина заморожена (HS 0811203100)	40,27	102891,1	38,24	99,64	28,55	Польща, Німеччина, Чеська Республіка	Польща, Німеччина, Чеська Республіка
2023							
Малина свіжа (HS 08102010)	0,56	585,56	0,38	100,00	0,89	Польща, Нідерланди	Польща, Нідерланди
Малина заморожена (HS 0811203100)	49,52	71870,99	45,75	97,69	33,07	Польща, Німеччина, Чеська Республіка	Польща, Німеччина, Чеська Республіка
2024							
Малина свіжа (HS 08102010)	0,51	1014,71	0,44	99,90	0,84	Польща, Нідерланди	Польща, Нідерланди
Малина заморожена (HS 0811203100)	61,3	115421,4	59,51	98,66	34,6	Польща, Німеччина, Чеська Республіка	Польща, Німеччина, Чеська Республіка

Джерело: (1) Звіт по Україні для результату 1. Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» для результату I Підсумки PROGRESS в розробці національної програми адаптації до зміни клімату та підвищення стійкості сільського господарства, плідівництва та ягідництва, Київ, 2025;

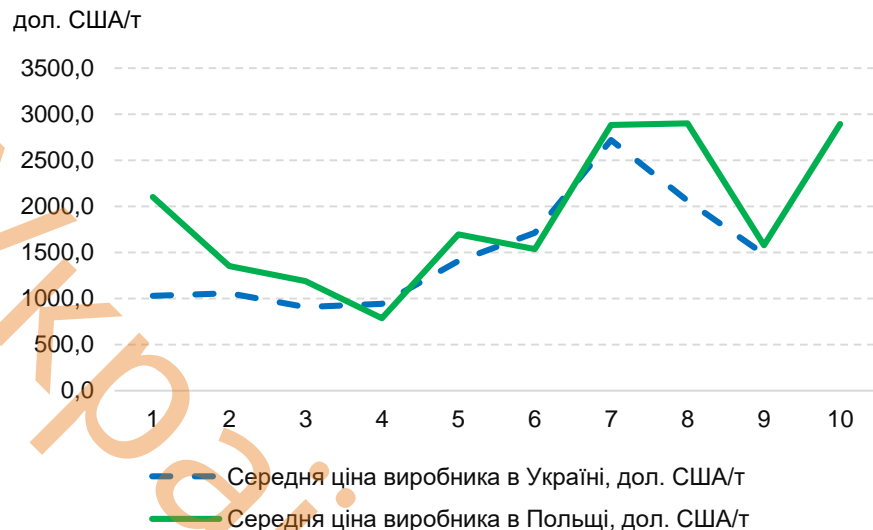
(2) UN Comtrade data base, <https://comtradeplus.un.org/TradeFlowtrade>

Рис. 14. Динаміка середньорічних цін малини в Україні та ЄС, дол. США/т

Джерело: FAOSTAT,
<https://www.fao.org/faostat/en/#data/PP>

Рис. 15. Динаміка середньорічних цін малини в Україні та Польщі, дол. США/т

Джерело: FAOSTAT,
<https://www.fao.org/faostat/en/#data/PP>

Табл. 4. Найбільші виробники малини в Україні у 2025 р.

№	Підприємство / господарство	Регіон	Площа малини, га	Особливості діяльності
1	Deddenz Agro	Рівненська обл.	≈22 га	Органічна малина, власна лінія шокового заморожування, експорт до ЄС
2	Oril-Eco	Дніпропетровська обл.	≈22,7 га	Органічна малина, виробництво та сублимація ягід
3	Goldberry (Greengrace)	Київська обл.	≈51 га ягід (малина, суниця та ін.)	Експорт свіжих та заморожених ягід до Європи
4	iBerry (Nikdaria LLC)	Київська обл.	≈160 га ягід, з них частина під малиною	Інноваційне ягідне господарство з автоматизованими технологіями
5	Sav Agro Partner	Волинська обл.	>150 га господарство (частина — малина)	Органічне виробництво та заморожування ягід
6	VIAN 2021	Закарпатська обл.	≈5 га малини	Вирощування ягід у тунелях та відкритому ґрунті, сучасні технології

*Оцінкові площі за галузевими джерелами та відкритими даними.

Табл. 5. Середня собівартість виробництва 1 кг малини у 2025

№п/п	Показник	Значення	Частка витрат у повній собівартості, %
1	Врожайність, т/га	8	
2	Саджанці, (6-7тис. шт/га)	70000	15
3	Добрива та ЗЗР, грн/га	40000	9
4	Полив та електроенергія, грн/га	30000	7
5	Паливо та обробка ґрунту, грн/га	12000	3
6	Догляд та формування кущів (прополка, підв'язка, обрізка, мульчування), грн/га	20000	4
7	Збір урожаю (оплата праці збирачів)	200000	44
8	Амортизація обладнання (включено система зрошення і шпалера), грн/га	30000	7
9	Пакування та логістика	30000	7
10	Адміністративні витрати	25000	5
11	Собівартість, грн/га	457000	100
12	Собівартість, грн/кг (з врахуванням інвестиції)	57	X

Рентабельність виробництва малини у 2025 р

Показники	Опт	Роздріб
Ціна реалізації, грн./кг	150,0	220,0
Прибуток, грн./кг	92,9	162,9
Рентабельність, %	162,6	285,1

Джерело: власні розрахунки на основі експертних оцінок викладачів кафедри садівництва НУБіП України, 2026 р.

Рис.16. Ланцюг створення вартості малини

I Варіант – Оптовий продаж

Малина
Собівартість -
57 грн/кг

**Ціна реалізації
виробника: 101 грн/кг**

(Транспортні витрати – 10%
собівартості; прибуток
виробника (від ПС) – 60%)

**Додана
вартість
виробника:
 $\Delta = 44$ грн/кг**

**ТВ –
10%
від ЦР**

**Оптовий продаж:
Середня ціна
(2025 р.) –
150 грн./кг**

**Додана вартість
оптового
посередника:
 $\Delta = 60$ грн/кг**

Рис.17. Ланцюг створення вартості малини

II Варіант – Роздрібний продаж

Малина
Собівартість -
57 грн/кг

Ціна реалізації виробника:
101 грн/кг

(Транспортні витрати – 10%
собівартості; прибуток
виробника (від ПС) – 60%)

**Додана
вартість
виробника:**
 $\Delta = 44$ грн/кг

ТВ –
10%
від ЦР

**Роздрібний
продаж:**
Середня ціна
(2025 р.) –
220 грн./кг

**Додана вартість
роздрібного
продажу:**
 $\Delta = 109$ грн/кг

Рис.18. Ланцюг створення вартості малини

III Варіант – Переробка (заморожування)

Малина
Собівартість -
57 грн/кг

Ціна реалізації виробника
на переробку: 85 грн/кг

(Транспортні витрати – 10%
собівартості; прибуток
виробника (від ПС) – 35%)

Додана
вартість
виробника:
 $\Delta = 28$ грн/кг

ТВ –
10%
від ЦР

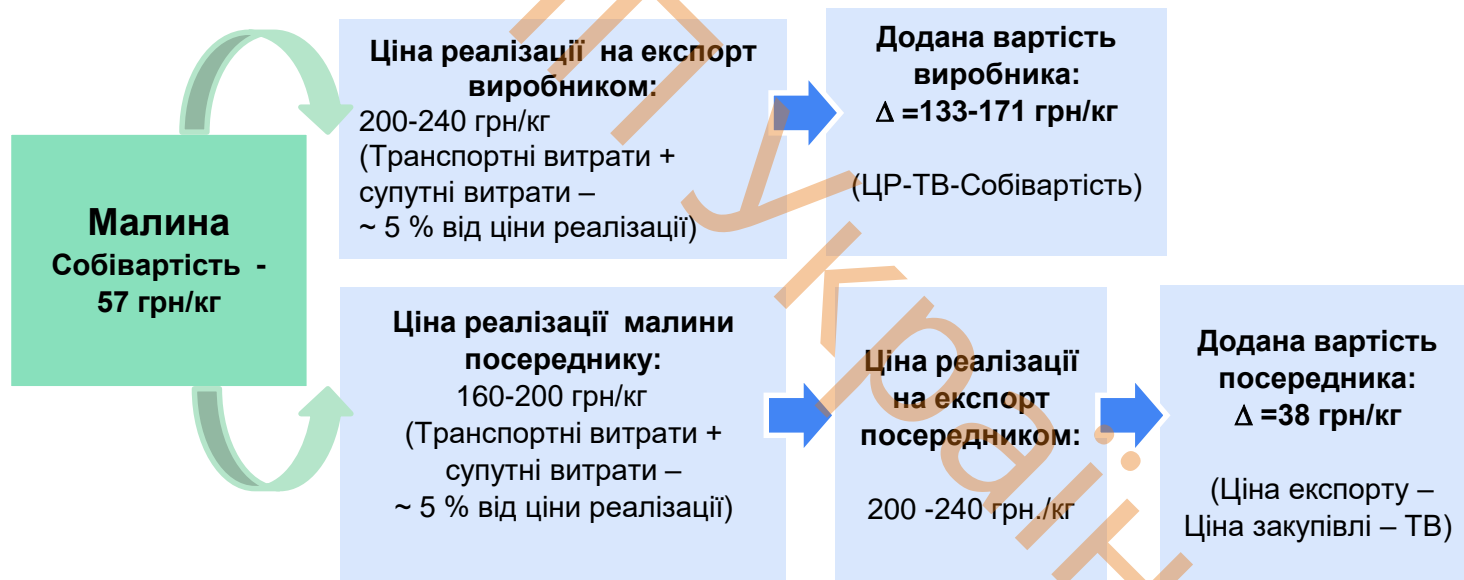
Вартість
замороженої
продукції:
200-240 грн/кг
(середня 220
грн/кг)

Додана вартість
переробного
підприємства:
заморожування –
 $\Delta = 83$ грн/кг

Вихід продукції з 1 кг
сировини - 950 г
Вартість переробки,
фасування - 20 грн/кг

Рис.19. Ланцюг створення вартості малини

IV Варіант – Експорт замороженої малини (~ 95% реалізується у замороженому вигляді)

1. Державні гранти для садівництва, ягідництва, виноградарства та теплиць

Програма грантів від Мінекономіки, дозкілля та сільського господарства України

3 2 лютого 2026 року розпочався прийом заявок на гранти через портал «Дія» для розвитку садівництва, ягідництва, виноградарства та тепличного господарства.

Бюджет програми: на 2026 рік у держбюджеті закладено 465 млн дол. США (~14 млрд грн) для грантової підтримки садів, ягідників, виноградників і теплиць.

Розмір грантів

Сади: до 10 млн грн на проєкт (максимум 400 тис. грн/га) для висадки та облаштування насаджень площею 1–25 га

Теплиці:

- 0,4–0,6 га – до 2 млн грн
- 0,8–1,2 га – до 3,5 млн грн
- 1,6–2,4 га – до 7 млн грн

Умови для отримання гранту

- проєкт має виконуватися на землі, власність або право користування якою підтверджено на не менше 7 років;
- для проєктів у прифронтових та деокупованих територіях компенсація може сягати до 80 % вартості проєкту.

2. Загальна державна підтримка агросектору у 2026 році

Закон «Про Державний бюджет України на 2026 рік» передбачає:

13,1–14,1 млрд грн загальної державної підтримки аграрному сектору.

Ці кошти розподіляються на:

- фінансову підтримку сільгоспвиробників (дотації, компенсації);
- страхування продукції;
- відновлення систем зрошення;
- інші програми, що також можуть опосередковано підтримувати садівництво (наприклад, пільгове кредитування чи компенсації за певні види агропроектів).

3. Підтримка інфраструктури зберігання

Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про запровадження грантів на будівництво овочесховищ і фруктосховищ (Постанову прийнято 21 січня 2026 року).

Основні умови програми:

- грант – до 30% вартості будівництва, але не більше 20 млн грн;
- обов'язкове співфінансування з боку отримувача;
- підтримка для нових об'єктів місткістю від 3 тис. тонн
- термін реалізації проектів – 6 –18 місяців
- для прифронтових територій – спеціальні умови: держава може покрити до 50% вартості будівництва; пільги діють для підприємств, що працюють або мають землі на територіях можливих чи активних бойових дій, відповідно до переліку Мінрозвитку

3. Грант на сад - це безповоротна фінансова допомога для:

- закладання плодкових садів;
- ягідників (суниця, малина, лохина тощо);
- виноградників.

Грант надається **за умови створення робочих місць** і цільового використання коштів.

Розмір гранту: до кількох мільйонів гривень (залежить від культури та площі).

Площа: зазвичай від 1–2 га (ягідники) до більших площ для садів.

Співфінансування: частину витрат (наприклад 30–50%) заявник вкладає сам.

Кошти гранту можна спрямувати на:

- садивний матеріал;
- систему зрошення;
- сітки, опори;
- техніку для догляду;
- закладання інфраструктури (частково).

Обов'язковими умовами є:

- мати землю у власності або довгостроковій оренді;
- подати бізнес-план;
- створити робочі місця.

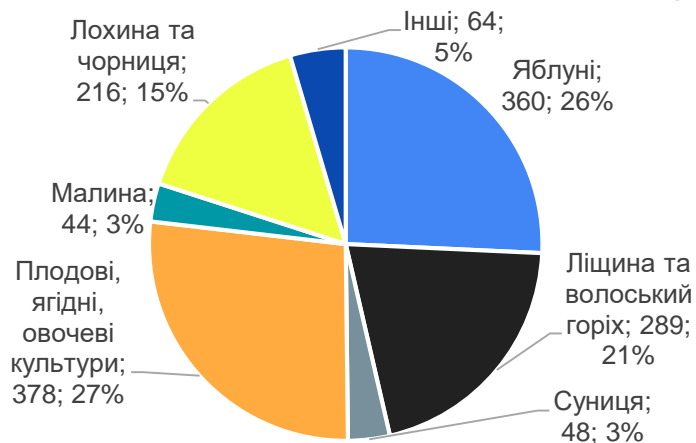
Державна підтримка виробництва продукції садівництва

4. Програма «eРобота» (eRobota), запущена 1 липня 2022 року, яка спрямована на підтримку малого та середнього бізнесу по всій країні. Головною метою програми є створення робочих місць, а один із її ключових компонентів — «Свій сад» (Sviy Sad або “Own Orchard”) — спеціально орієнтований на сільськогосподарських виробників і фермерів, які планують закласти або розширити насадження плодкових, ягідних культур, винограду та горіхів.

У межах цієї грантової програми отримувачі можуть одержати фінансування в розмірі від 140 000 грн (приблизно 3 800 дол. США) до 400 000 грн (приблизно 10 800 дол. США) на гектар, але не більше 10 000 000 грн (приблизно 270 000 дол. США) загалом на одного отримувача.

Гранти надаються у розмірі до 70% загальної вартості проекту за умови, що отримувач покриває решту 30% власними або залученими коштами (наприклад, за рахунок кредитів).

Рис. 20. Розподіл грантів за видами продукції, млн. грн

Джерело: minagro.gov.ua

ВИСНОВКИ

- ❑ Україна входить до світових лідерів з експорту замороженої малини, конкуруючи з такими країнами як Сербія та Польща
- ❑ Понад 90–95% виробленої малини спрямовується на переробку (IQF-замороження)
- ❑ Основний ринок збуту – країни ЄС: Німеччина, Франція, Італія, Нідерланди
- ❑ Виробництво зосереджене переважно у західних та центральних регіонах
- ❑ Ринок має експортну орієнтацію та високу залежність від світової кон'юнктури цін

Ключові проблеми

- ❖ Цінова волатильність на світовому ринку замороженої малини
- ❖ Залежність від посередників і переробників (фермери часто не мають прямого виходу на експорт)
- ❖ Дефіцит робочої сили та зростання витрат на оплату праці
- ❖ Логістичні ризики
- ❖ Недостатній рівень глибокої переробки (орієнтація переважно на сировину)
- ❖ Конкуренція з боку Сербії та Польщі (нижча собівартість, стабільні контракти)

Перспективи розвитку

- ❖ Зростання попиту в ЄС на органічну та сертифіковану продукцію (GlobalG.A.P., HACCP, BRC).
- ❖ Розвиток глибокої переробки (пюре, концентрати, сублімована малина, NoReCa-сегмент).
- ❖ Розширення географії експорту (США, Канада, Близький Схід).
- ❖ Інвестиції у механізацію збору та сучасні сорти ремонтантної малини.
- ❖ Кооперація фермерів та створення експортних кластерів.

PROGRESS

Promoting Green Deal Readiness in
the Eastern Partnership Countries

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!